

РЎЗНОМА
1930 ЙИЛ
12 МАЙДАН
ЧИҚА
БОШЛАГАН

ЎЗБЕКИСТОН ЖУМХУРИЯТИ ИИВ ҲАЙЪАТИ НАШРИ

№ 23 (2443)

1992 ЙИЛ 25 ФЕВРАЛЬ

СЕШАНБА

НАРХИ: ОБУНАЧИГА ЗО ТИИИН, СОТУВДА 40 ТИИИН

— Тасодифий учрашувлар ҳар кимга ҳам яхшилик келтиравермаслигига ишонмасдим, — дейди Анастасия. — Кўрининишидан туппа-тузук йигитлар эди. Ёқимтой, ширинсўз, меҳрибонгина.

Ха, одамнинг оласи ичиде, деганлари рост. Рост бўлмаса, Анастасия уларнинг сиртига қараб синадим, деган хаёлга борармиди! Устига устак уларга ишониб, ўйига таклиф этармиди!

Вячеслав билан Дмитрий бекорчиликдан нима қиласини билмай Самарқандга отланышди. Аслида Дмитрий Новосибирскдаги ўқинишидан таътилга келганди. Ҳеч қаерда ўқимдиган Вячеславга қўшилди-ю, айниди-қолди. Самарқандни аллануб келиши таклифи ҳам Вячеславдан чиқанди.

Улар Самарқандда Анастасияни учратиб қолишиди. Гап гапга уланиб, ўртада илик дўстона, тўғрироги ошиқона вазият вужудга келди.

УЧРАШУВ

Ёқимтой йигитчалар кечгача қиз билан кўхна Самарқандни айлангач: «Борар жойимизга чипта қолмабди, энди қаерда тунаймиз!», — деган баҳонани кўрсатиди.

Соддагина Анастасия алла-қаочон «зиёли» Дмитрийни, ишбильармон, гапга чечан Вячеславни ёқтириб қолган бўлиб, уларнинг яхшилигига яхшилик билан жавоб қайтармоқни кўнглига тугди.

— Бизнигига бора қолингар. Баридир бўш экансизлар. Қаршини ҳам томоша қилиб кетасизлар.

— У, биз ростдан ҳам Қаршини кўрмаганимиз. Лекин қандоқ бўларкин!!

— Ота-онам тушунишадиган одамлар. Бу ёғидан хавотирланманглар. Кетдикми!

— Кетдик.

Улар қизнигига келишганда, уйда ҳеч ким йўқ эди. Мехмонлар сиполикни дўндирилар.

Эрталаб эса барвақт турив, мезбондан одоб юзасидан 400 сўм қарз сўраши. Анастасия: «Бунча пулим йўқ, — деганини билади. ҳолос. Янги танишлари чақонликда бирорлардан кам жойи йўқ экан. Дарор қизнинг кўл-оёқларини маҳкам чандиб ташлашибди. Енгларни шимариб, олифтагарчиликни йиғиштириб қўйишида, тинтувни бошлашибди. Бир зум ўтмай 21.533 сўм нақд пулни топиб олдилар. Дидалари ҳам чакни замсан. Киймлар, буюмларнинг сарварини жомадонга ихчамгина жойладилару Анастасиянинг юзларидан чўлпиллатиб ўпиб ҳайр-хўш қилдилар.

Ҳамма ёқ алғов-далғов. Фақат мэзбонгина пиқиллаганча арқонларни ечишга тинмай урниади. Қиз аранг ўзини хапса қилди-ю, милицияга хабар бергани телефонга юргурди.

Қарши шаҳар ИИБ оператив кодимлари оёққа турди. Зудлик билан йўллар тўсилди. «Ёқимтой мэхмонлар» Самарқанд-Қарши йўлида кўлга олиндилар.

М. ИБРОҲИМОВА.

«САХОВАТ»ДАН БЕЗИБ БЎЛДИК

Иил бошида туриб, ортга бир назар ташламоқлик, ўтган кунларни, қилинган ишларни сарҳисоб қўлмоқлик одатимизда бор нарса. Шундан келиб чиқиб фаолиятимизни таҳлил этадиган бўлсак, ижобий томонга бўлган ўзгаришларни айтиб ўтмасдан иложимиз йўқ. Ўтган йил давомида жиноят қидирув йўналиши бўйича содир этилган 121 та жиноят рўйхатда қайд қилинди. Бу раҳам 1990 йилга нисбатан яқин ўн фоизга кам демақдир. Жиноятларнинг очилиши эса 84 фоизни ташкил этиди. Бу раҳамлар бирор бўлсада кўнгилни таскин топтиради, албатта. Тун-кун демай қилган хизматларимиз бесамар кетмабди. Бошқа бир қатор турдаги жиноятлар ҳам камайди. Аммо...

Туманимизда истиқомат қилаётган 115 минг нафар аҳолининг қарий ярми, аниқори 53,4 минг нафари меҳнатга қобилиятли қишилар. Лекин шулардан яқин тўрт минг нафари (аксарият ёшлар) ижтимоий фойдали меҳнат билан банд қилинмаган. Карвон кўп, ризқи бўлак, дейишади. Уларнинг айримлари ҳозирги қийинчиликлар, етишмовчиликлар даврида ҳатто бошқалардан яхшироқ яшашни. Афуски, пешона тери эвазига топилган пуллар ҳисобига эмас.

Узоққа бормасдан ўтган ой якунлари ҳақида тўхтамоқчиман. Бир ойда жиноят қидирув йўналиши бўйича 13 та жиноят содир этилди. Шундан ўнтаси очилди. Характерлиси шундаки, бу жиноятларнинг санклизаси ёшларнинг ўғирлика қўл уриши натижаси да содир этилган.

Масалан, 15 январга ўтар кечаси техникаларни созлаш ва қайта таъмирлаш корхонасига қарашли енгил автомашиналарни тузатиши устахонасидан бешта баллон, битга орка ойна ўғирланган. Олиб борилган сурристирув ва қидирув ишларидан сўнг 30 январь куни ўғирлики содир этганлар кўлга олинди. Улар 23-32 ёшлардаги Рустам Е., Ўқтам А., Шуҳрат Л. лар бўлиб чиқди.

27 январь куни эса Навоийномли жамоа ҳўжалигига яшовчи Маҳмуджон Қодировнинг олти ёшли бўғоз сигири ўғирланган. Бу воқеа ҳақида хабар олиниши билан юн шошилинч чора-тадбирлар тузилди. Ҳар бир қассобхонада сўйилган молларнинг ҳужжатлари, миқдори текширилди. Темирни қизигида боссизнимиз яхши самара берди. Ўғирланган бўғоз сигир сўйилиб (боласи увол қилинган), гўшти аҳолига сотилаётган пайтда сир фош этилди. Жиноятчи гуруҳ аъзолари 19 ёшли Зокир Єкубов, 26 ёшли Сойиб Қорабоев, 18 ёшли Акрам Ҳамидов, 22 ёшли Аваз Үриновларнинг башаралари элортга ошкор этилди. Аввалроқ бир бош қўй ҳам ўғирлаб, гўштини кабоб қилиб сотиб

юборишганлиги ҳам аниқланди. Зокир Єкубовнинг ўйи тинтуб қилинганида, уч килограмм, Сойиб Қорабоевнинг ўйи тинтуб қилинганида эса, юз грамм наша топилди.

Эндиғина 20-22 ёшга кирган Р. Раҳмонов, Д. Турсунов, А. Сатторовларга нима етишмайди? Улар ҳам 27 январга ўтар тунда И. Ҳамдамовнинг шахсий мотоциклини ўғирлаганлар. Орадан уч кун ўтиб, бу жиноят ҳам фош этилди.

Юқоридаги ўзмурларнинг деярли ҳаммаси ижтимоий фойдали меҳнат билан шуғулланмайдиган, иродалари буш, қийинчиликларга бардошсиз ёшлардир.

Шу ўринда ўзимни кўп ўйлантираётган тақлифимни билдиримоқчиман.

1990 йил 5 октябрда Маҳмуд Ҳасанов деган йигит фуқароларнинг шахсий мулкини ўғирлаганлиги аниқланган. Материаллар тўпланиши, судга оширилган. Бироқ ўгри йигит тилхат билан очиқда қолаверган. Орадан кўп вақт ўтмади. 1991 йил 31 июнь куни у Нельмат Ботиров деган шериги билан биргаликда яна ўғирлика қўл урган. Бу ўғирлик ҳам чуқур ўрганилиб, тўпланганд ҳужжатлар судга юборилган. Бироқ Маҳмуд яна тилхат билан очиқда қолаверган.

Ғайрат Саломов деган 19 ёшли йигитча 17 ёшида (бундан иккى йил аввали) бир кечанинг ўзида уч шериги билан олти жойда (!) ўғирлик қилинган. Бу жиноий иш ҳам ўрганилиб, материаллар судга оширилган. Аммо Ғайрат тилхат билан очиқда қолдирилган. Бундан «иломланган» ўсмири орадан ярим йил ҳам ўтмасдан бошқа иккى шериги билан жонадон ўғирлигига кирган. У иккинчи гал ҳам тилхат билан жазодан қутулган.

ИброГим Мамадалиев, Илҳом Қийиқов каби қатор ёшларнинг қилимчишлари ҳам ана шундай тарзда. Қонунимизнинг бекиёс «саҳоват»дан баҳраманд бўлганлар. Афуски, бу «саҳоват» кутилган натижага олиб келмаяти.

Демак, ҳозирги қийинчилик, етишмовчилик даврида фуқаролар тинчлиги, осойишталигини ўйлайдиган бўлсак, ўғриларга нисбатан қонун доирасида қаттиқўл бўлишга тўғри келади. Токи жазо муддатини кейинга суришлар, мажбурий хизматлар, ҳадеб жарима солаверишилар, очиқда қолдиришларга ўрни билан чек ўйилсин, токи бир марта сийланган жиноятчи иккинчи марта адашмасин, кўзларини очсин, ақлини йигиб олсин. Акс ҳолда бизларга ҳам, фуқароларга ҳам, ўғриларнинг ўзларита ҳам тинчлик, осойишталик бўлмайди.

Адҳамжон МАНИЕЗОВ,
Балиқчи тумани ИИБ бошлиғи
милиция подполковники.

СУРАГАН ЭДИНГИЗ!

ИМТИЁЗ САҚЛАНИБ ҚОЛГАН

Кейинги кунларда таҳририятимиз милиция ходимларидан жамоат транспортида чипта билан юриш талаб қилинаётганлиги ҳақидаги хабарларни кўплаб олмоқдада. Автобус ҳайдовчилари-нинг таъкидларларни, автомобил транспорти вазирлиги кўрсатмасига мувофиқ милиция ходимлари учун жамоат транспортидан бепул фойдаланиш ҳуқуки бекор қилинган эмиш.

Биз Тошкент шаҳар ИИБ қошидаги қўриқлаш бошқармаси 6-ротаси, Қибрай тумани ИИБ ходимлари ва бошқаларнинг илтимосини инобатга олиб, бу ҳақда автомобил транспорти вазирлигидан тушунтириши беришларини сўрадик. Қуйда вазир ўринбосари М. Алиев имзоси билан олинган 06/1 — 6/49 раҳамли хатни эълон қилмоқдамиш.

«Совет милицияси тўғрисида»ги қонунга мувофиқ ички ишлар идоралари ходимларига шаҳар, шаҳаролди ва маҳаллий ўналишдаги жамоат транспортидан (тасидан ташқари), қишлоқ жойларда йўлакай транспортдан текин фойдаланиш ҳуқуки берилган.

Юқорида кўрсатилган қонун асосида милиция ходимлари шаҳар ва шаҳаролди ҳамда туман ҳудудида қатновчи автомобилларда текин юриш ҳуқуқига эгадирлар».

ҲАММА МАНФААТ ҚЎРАДИ

Мен Тошкент трактор заводида ишлайман.

Ўтган йили нон дўқонига чиқиб, яп-янги велосипедими ўғирлатиб қўйдим. ИИБга қылган мурожаатларим бекор кетди.

Мен бир таклиф билан ўткоzlашмоқчи эдим. Матлумки, ҳар бир ИИБда машина, автоуловларни олиб қочгандардан мусодара қилинган турли темир-терсаклар бор. Қисмларга ажратилган бу эҳтиёт қисмларнинг этаси чиқмаган тақдирда, уларни сотиш йўлга қўйилса бўлмасмикин? Бундан менимча, бўлим ҳам, фуқаролар ҳам манфаат кўришади.

С. ШЕРТОЕВ.

Анвар Қурбоновнинг эл осойишталиги ўйлида хизмат қилаётганига ҳам йигирма тўрт йил бўлди. Ўтган давр майданида турли вазифаларда ишлади. Омадли кунлари ҳам тушунликка тушган дамлари ҳам бўлди. Доим ормидан ташвиши олдин юради. Ҳаммасига қўл силтаб кетиш эса эр кинининг иши эмас. Чидади. Ана шу чидам унга обрў келтирди, таниди.

Ўн иккى йилдирки, Киров тумани ички ишлар бўллимида аввалига участка вакили, кейинроқ катта участка вакили вазифасида хизмат қилияпти.

А. Қурбоновга «Галаба» оромгоҳи, «Ишчилар шаҳарчаси»да осойишталикни таъминлаш топширилган. У ўттига яхши фуқаролар билан мулоқот қилиди. Албатта, осон эмас. «Жумхуриятда хизмат кўрсатсан участка инспектори» кўкрак ишони ҳам бежизга берилмаган.

СУРАТДА: милиция маҳори А. Қурбонов.

Х. ШОДИЕВ олган сурат.

НА ҚОНУН, НА ШАРИАТ КҮТАРАДИ

Маълумки, сўнгги ойлар ичидаги Наманган вилоятидаги бўлиб ўтган батъзи бир воқеалар шов-шувларга сабаб бўлган эди. «Адолат», «Ислом лашкарлари» деб номланган ўюшмалар тузилиди, «Жиноятчилик кескин камайиб кетиди» каби миш-мишлар оғиздан оғизига кўчганди. Баъзилар яхши ишга қўл урилиди, дедилар.

Лекин наманганликлар бундан таҳликага тушиб қолдилар. Чунки юқорида қайд этилган ўюшмаларниң қиласётган ишлари на қонунга, на шариатга тўғри келарди.

Яқинда Узбекистон ички ишлар вазирининг ўринbosari милиция полковниги Урайим Абдуганиев Наманганда бўлиб, шойи ишлаб чиқариш бирлашмаси ишчилари билан учрашув ўтказди. Учрашувнинг ай-

нан шу корхонада ўтказилишининг сабаби бирлашма вилоятдаги энг катта жамоалардан бири ҳисобланади. Унда 13,5 минг киши меҳнат қиласди, шуларнинг 80 фоизи хотин-қизлар. Учрашувдан кўзда тутилган мақсад вилоят ички ишлар ходимларининг ҳалқ олдида ҳисоботини тинглаш ва аҳолининг фикр, эътироф, дардларига қулоқ солиш эди.

Дарҳақиқат, ишчилар ўз фикр-мулоҳазаларини очиқ айтдилар. Кўпчилик саводдаги сунистъемолчиликлар, чайқовчилик ҳақида гапириб, вазир ўринbosаридан бундай номаъқулчиликларга чек ўқилишини талаб қилдилар. У. Абдуганиев маъсъул ходимларга шу ернинг ўзида аниқ топшириклар бериб, бу ишни ўз назоратида олди. Шундан сўнг гац биз юқорида изоҳ-

лаб ўтган «Адолат» ва «Ислом лашкарлари» деб номланган норасмий ўюшмаларга бориб тақалди.

Урайим Абдуганиев ўюшмаларнинг фаолияти на қонуний эканлигини таъкидлади. Агарда чиндан ҳам уларнинг мақсади ҳалқ осойишталигini қўриқлаш бўлса, у ҳолда қонуний равишда рўйхатдан ўтишлари ва Ўзбекистон қонунчилиги асосида иш заруртишлари зарурлигини утириди.

Сўзга чиқсан ишчилардан бири ўюшма аъзолари томонидан тазиёнка олинганинг айтди. «Намоз ўқимасам, жазо олишим тайин эканлигини айтдилар», — деди У. Яна бир сўзга чиқсан қиз эса кўчакъида ҳадиксираб юрганинг, аёллар ҳам уларнинг таъқибига учраганинг билдири. Бу-

нинг учун у милиция ходимларини қатъятилизилди айблаб, зудлик билан вилоятда қонунчиликни барқарор топтириши талаб қилди.

Ҳа, чиндан ҳам милиция ходимлари қатъятилизилликка йўл қўйганлар. Оқибатда «Ислом лашкарлари» деб номланган «Адолат» каби ўюшма аъзолари динимизни ўзларининг зўравонлик қуролига айлантириб олдилар. Бир ҷанча қонунбазар ва бегуноҳ кишилар улар томонидан қаттиқ қалтакланганлиги ҳам бунинг исботидир. Ҳаттоқи касалхоналарга оғир тан жароҳат олган кишилар ҳам келтирилган. Албатта, бундай йўл билан жиноятчиликка чек қўйиб бўлмайди. Қолаверса, қонун ҳам зўравонлик сиёсатини қоралайди.

Ислом дини поклик, соғдилик, адолатга асосланган. Барча мусулмонлар бунга итоат этишлари шарт, — деди У. Абдуганиев. — Ҳақиқатдан ҳам ўюшма аъзолари адолатсизларча иш қўришган. Уларнинг айримлари Ўзбекистон Республикасининг қонунига мувофиқ жавобгарлика тортлиши керак.

Кишини масжидга бориб намоз ўқишига мажбур этиш, унга тазиён ўтказиш нонсоғликдан бошча нарса эмас. Мен бу мақолани ёзатганимда диний назоратда ишловчи бир нуғузли домладан маслаҳат сўрадим. Айтдиларки, барча кишиларни намоз ўқишига ташвиқот қилиш мумкин экан. Бироқ зўрлаш таъқиланади. Масжидга бормасдан мусулмончиликнинг барча қоидаларига риоя этувчилар ҳам савобли иш қилган бўларканлар. Демак, динимиз виждонимиздир. Йўлдан адашган (қонунбазарларни назарда туталяман) бандаларни тарбиялаш, уларга йўл-йўриқ кўрсатиш эса барчанинг бурчидир. Бироқ жазо чоралари қўллаш ваколати фақат ҳалқ судларига берилган.

Мен Наманган кўчала-

ридан бораётib, бир йигит билан ҳамсугбат бўлиб қолдим. Гап яна «Ислом лашкарлари»га бориб тақалди. У оғзини тўлдириб гапира кетди. «Улар маладес, яқинда бир кишини уриб, ўлдириб юбориши». «Нима учун?» «У аҳмоқ денг, ўзининг норасида қизларини зўрлабди, ҳа, ҳа, бу исботланган». «Нима учун айборни милицияга топширмай ўзларича жазоладилар? Ахир, бу жиноятку!»

Эмишки, қонунларимиз бўш, нари борса, у муттаҳам 15 йил билан қутублиб қолармиш. Келинг, энди айнан шу воқеани таҳлил қилиб кўрайлик. Ўйлаб кўринг ва айтинг, қайси бир соғ одам ўзининг бир эмас, икки нафар ёш қизининг номусига чанг солади? Ўзини одам зотидан деб билган киши бундай қилмайди, албатта (ута ҳавфли жиноятчи бўлса ҳам). Шунинг учун қонун, қонун ва яна қонув ўйли билан иш юритиш кепак.

Учрашувда сўзга чиқсан ИИВ ўюшган жиноятчилик ва коррупция билан кураш бошқармаси бошлиги милиция подполковники Тўражон Ҳолматов йиғилганларни қонунбазарчиликнинг бундай қўринишларига қарши қатъий зарба берамиш, деб ишонтириди.

Совет тумани Кенгашининг раиси Абдурашид Убайдуллаев кишиларнинг юрак-юракларида сақланиб ётган, бироқ айтишга журъат этилмай турган гапларни ўртага ташлади:

— Биз ўзимизга берилган ҳуқуқдан тўғри фойдалана олмаямиз. Бу эса мустақиллигимизга жиддий таҳлика солиши мумкин. Асосий ишими қолиб, ҳаммамиз сиёсатга бериллиб кетдик. Ахир, қўлидан бирор иш келмайдиган таъбал ҳам соатлаб ваъзхонлик қилиши мумкин.

Исмоил МИНАВВАРОВ.
СУРАТЛАРДА: учрашувдан лаҳзалар.

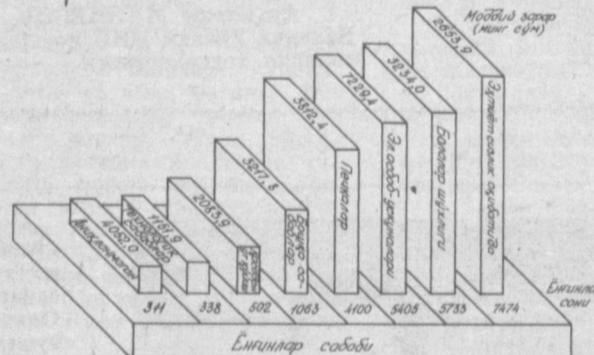

ДИҚКАТ, ЁНГИН!

диган воситалар ачинарли аҳволда. Бу ишда ўта ҳафсаласизлик сезилади. Шу иккита тармоқнинг ўзидағина 551 та ёнгин юз берган. Оқибатда 2 миллион 800

минг сўмлик моддий заъар етказилган.

Масалан, 1991 йилнинг 19 апрелида Ангор матлубот жамиятига қарашли Заводи дўконида юз берган

ТАЙИНЛАНУВ

Наманган вилояти ИИБ бошлиғи этиб милиция подполковниги Рустем Абдулаевич Аббосов тайинланы. У 1951 йил Наманганда туғилган, ўзбек, маълумоти олий, 1977 йилда Тошкент давлат дорилғаннинг ҳуқуқшунослик кўплиётини, 1986 йилда ИИБ Академиясини тугаллаган. 1971 йил майдан 1973 йил мюнигача Совет Армияси сафидга хизмат қилди.

R. A. Аббосов ички ишлар идораларида хизматини Тошкент шаҳар Октябрь тумани ижроқўми ИИБ милиционерлигидан бошлади. Кейинчалик Наманган шаҳар ижроқўми ИИБда оператив-бошлиқлик таркибининг турли лавозимларида ишлади. 1977 йил февралидаги Тўракурғон тумани ИИБ бошлиғи ўринбосари этиб, 1979 йил сентябринда эса Наманган тумани ИИБ бошлиғи этиб тайинланди.

1984 йилда ИИБ Академиясига ўқишга жўнатилди, уни тугаллагач, Ўзбекистон Компартияси Андижон вилояти кўмитасида ишлади.

1989 йил ноябринда Наманган тумани ИИБ бошлиғи этиб тайинланди.

Ўзбекистон Жумҳурятининг транспортдаги ички ишлар бошқармаси бошлиғи этиб милиция полковниги Анвар Сатқуллович Бадалбов тайинланди. У 1941 йилда Бухорода туғилган, ўзбек, маълумоти олий, 1979 йилда Тошкент олий милиция мактабини битирган. 1965 йилдан бўён ички ишлар идораларида хизмат қилиб келмоқда.

Хизматни жумҳурят жамоат тартибини сақлаш вазирлиги милиция бошқармасида бошлади. Кейинчалик Тошкент шаҳар ижроқўми ИИБда жиноят қидириш, ҳуқуқбузарлик олдини олиш, БХСС хизматларидаги ўрта ва катта оператив-бошлиқлик таркибининг турли лавозимларида ишлади. 1980-1982 йиллари Собир Раҳимов тумани ИИБга бошлиғи килди. 1982 йилюнида эса Сурхондарё вилояти ИИБ бошлиғи ўринбосарлигига кўтарилиди. 1987-1989 йиллар мобайнида Ўрта Осиё транспортдаги ИИБ бошлиғи ўринбосари бўлиб ишлади.

1989 йил ноябринда Собир Раҳимов тумани ИИБ бошлиғи этиб, 1991 йил январида эса Тошкент шаҳар ижроқўми ИИБ бошлиғи ўринбосари этиб тайинланди.

Утган йилнинг 14 май куни Янгиариқ туманининг «Москва» жамоа ҳўжалиги ҳудудида қамшзорда ўт ўриб юрган болалар чирий бошлаган одам жасадини кўриб қолдилар.

Милиция ходимлари бундай оғоҳ бўлгач, эртасига ёкининг шахсини аниқладилар. Марҳум Урганч шаҳар Коммунистик ёқасидаги 8-хонадонида яшаб келган Валерий Владимирович Лобачков бўлиб чиқди.

Иккиси кундан сўнг эса ўтил ҳам кўлга олини. Қўйнадиги ҳикоямиз ана шу жиноятининг очилиши ҳақида.

Ярим тунда Валерий Раимбердининг эшигини қўди. Унга хонадон соҳиби ширақайф ҳолда қарши чиқди.

— Келдингми, Валерий, ичкарига кир.

Долон (кatta хона)нинг тўрида дастурхон безатилган, ярми ичилган ароқ шишиши ҳамда совий бошлаган палов. Атрофдаги кўрпачаларда эса ички киши ёстиққа ёнбошлаб ётарди.

— Таниш, Валерий, бу уммада ўзини ўтилди, — деди Раимберди. — Биз билан бир пиёла урарсан?

У шундай деб катта пиёлани тўлдириб ароқ қўйди ва меҳмонга узатди. Айни пайтда: «Бу гиёванд 700 сўм қарзини олиб келдимикан ёки яна «дори» дардидикан?» — деб ўйлади.

Шундай қилиб оқ огу билан тўлатилган пиёлалар жаранглатиб уриширилаверди. Кўп ўтмай бўшаган шишалар хонтахта остига юмалатилаверди.

Ниҳоят, кайфи ошиб қолган тоға ўрнидан турди, аммо ўйига кетмай ойнаванд айвонга кириб чўзилди. Жабборберди эса гандиралай-гандиралай ўзи яшайдиган уйга ўйл олди.

Хонадон соҳиби бу сафар иккита пиёлани тўлдириб ароқ қўйди, бирини Валерийга узатди. Меҳмон ароқни охиригача симиди, аммо бир кисми тўкилиб, соқоллари ўсиб кетган иягига оқиб тушди. Ана шундан кейингина Раимберди мақсадга кўчди.

— Хўш, Валерий, олиб келдингми?

— Тўғрисини айтсам, Раим, пулим ўйқ, аммо ўрнига ўтадиган нарсам бор, — у шундай деб чўнг пайласлаб, никоҳ узугини чиқариб кўрсатди.

Раимберди узукни қўлига олиб кўрди. Иккисида.

— Тиллага ўхшамайдику?

Бу гапни эшишиб, Валерийнинг қўзлари қинидан чиқиб кетаёди.

— Нима? Балки алмаштишига улгургандирсан, сволоч!

— Ким сволоч?! Қани, сўзингни қайтиб ол! — Раимберди шундай деб чўнгагидан занжирга тақилган Темир шар чиқарди. Валерий эса парво қилмади.

— Бор, ишингни қил... Аммо у сўзини тугатомади. Кўкрагига тушган зарбдан ўтириб қолди. Бироз ўзига келгач, хонтахта устидаги дастурхонни тортиб юборди. Чойнак-пиёлалар чил-чил синди.

— Сен сволочни аллақачон қурт-қумурсаларга ем қилиш керак эди, — деди титраётган қўллари билан зарб еган жойини силаб. — Майли, барibir тухумингни қуритаман.

Раимберди чида буромади. Темир шарни бир марта айлантириб, Валерийнинг бошига урди. Кейин яна урди. Ҳатто рақиби йиқилиб қолгандан сўнг ҳам уришдан тўхтади.

— Ҳали сен менинг тухимини қуритадиган бўлдингми, абллаҳ! Ўзингни нариги дунёга жунатмасими, мараз!

Валерийнинг товуши чиқмай қолди. Раимберди эса калтагина арқон топиб келди, унинг бўйнига

ўраб, торта бошлади. Шунда у ожизгина инграб қўйди.

— Ҳали ҳам тирикмисан, ит?!

Энди унинг кўкрагига кетма-кет тепаверди, тепаверди. Обдон тепгач, юрага қулоқ тутди.

— Ана, энди тамом бўлдин!

У мурдани омборгача тепиб киритди, эшигини қўлфлади. Қайтиб долонга кирди. Қон изларини йўқотиш керак эди. Боягина Лобачков ўтирган ёстиқ ва кўрпача жилдларини ечиб, ташқарига чиқди. Қўлидагиларни тан-

га отланди. Остоңдан ҳатлаб ўтаркан, Лобачковнинг туфлисига кўзи тушди. Ҳудди ўти мисол тўрт томонга аланглаб олди, туфлини рўзномага ўраб, қўйнига тикиди. Автобусдан қулобод канали кўпргига етганда тушди. Атрофда ҳеч ким йўклигига ишонч ҳосил қилгач, бояги туфлини жимиirlab оқаётган сувга улоқтирди. Қўлларини бир-бирiga уриб, чангини қўдида, қудалари яшайдиган ўй томон юрди. Укаси шерда экан.

— Машинани ҳайди, ишчиқи қолди, — деди Раимберди.

Иўл-йўлакай бўлган ишни айтib берди.

— Чатоқ қилибсиз, энди яна қамашади, — деди Жабборберди. — Улдириш шартмиди жуда?

Акаси эса тўнғиллади.

— Фойдаси ўйқ энди. Мени қамалмасин десанг, ўликни машинангда узоқ-

қўмларни оралаб бораради. Кутилмаганда aka тўхташини буюреди.

Шу ерга ташлаб кетамиз. Кўмишга улгурулмаймиз, бояги милиционер келиб қолади, — деди ва Валерийнинг жонсиз жасадини паства улоқтириди, кардан қозозларни эса қамишлар орасига ташлади.

Урганчга қайтиб келганидан кейин Раимберди укасига шундай илтико билан боқдикни, энди унинг кўзларидаги аввалги дўйюраклигидан асар ҳам колмаганди. Пушаймонлик аралаш даҳшат қотиб қолган эди қорачиқларида.

— Бу ҳақда оғиз очсанг, акам ўлди деб ҳисоблайвер, — деди ва бошини қўйи солганича ичкарига кириб кетди.

Эрини бундай афтодаҳол кайфиятда кўрмаган Жумагул аста ҳол сўради.

— Сизга нима бўлди, рангйингиз...

— Юрагим ёнляти, юра-

КУМАЛОКАГИ ЖАСАДА

роққа обориб кўмиб кела-миз. Қўрқма, ўзим юклаб, ўзим тушираман.

Жабборберди бу гапларни иккиси қилолмасди. Машинани орқага юргизиб, дарвоза олдига қўйди. Ўзи эса кабинадан тушмай тумшайиб ўтираверди.

Раимберди у ёқ-бу ёққа аланглаб, ўйга кирди.

— Қани ичкарига киринглар, ташқарига ҳеч ким чиқмасин! — деб ўдайфайди ҳовлида юрган хотинига.

Ўзи эса атрофга яна бир аланглаб олдида, машина бортини очди. Уч-тўртта кардон қоғоз келтириб, кузов полига ташлади. Сўнгра яна атрофга олазарак кўз ташлаб олгач, омборхонага кириб, ўлини судраб чиқди. Дарвазага яқинлашгач, ихраб зўрга елкасига кўтариб олди.

— Ҳе, сени!.. — деб сўкинганча қофоз устига ётказди.

Бортни маҳкамлаб ёпиб, кабинага ўтириди. Ҳали ҳам қоворидан қор ёғиб турган укасининг юзига қарамай буюреди.

— Ҳайдай!..

Машина бир силкниб, шиддат билан юриб кетди. Шўркўлга яқинлашганди, ака-уканинг юраги бараварига «шиғ» этиб кетди. Бир-бирларига ҳадик билан қараб олишиди. Чунки узоқда милиционер турарди.

— Ҳайдайвер, участковой бўлса керак, — деди Раимберди.

Машина тезлигини камайтиради. унга тобора яқинлашиди. Милиционер эса тўхташ ҳақида ишора қилиди.

— Участка инспектори Матқубовман, — деди милиционер ўзини танишириб, — Ҳужжатларингизни кўрсатсангиз.

— Шошилиб турибмиз, Шомурод баличиникига бораётгандик, аммо ҳужжатларим жойида, — деди Жабборберди паства тушмай.

— Ҳурматни турди.

Раимберди тирсаги билан укасини туртиб, шивирлади.

— Ҳайдай!

Жабборберди шарта эшикни ёпиб, газни босди. Шамолдек учайтган «КАМАЗ» зум ўтмай «Москва» жамоа ҳўжалиги ҳудудида

гим! — деди эри кўксига муштлаб.

Ал қасос-ул минал ҳақ, деганлар. Муқаррар жазо даҳнатиданни ёки ёнаётган шамга монанд виждо-нининг начор қийноғиданни, у азоб чекарди. Ҳатто ўқусида ҳам ҳаловат йўқ, бошлари ёрилган Валерий ҳар тун унинг оромини бузиб: «Тухумингни қуритаман, сволоч!» — деб айтарди.

Ниҳоят, ана шундай ароатдаги дамларга ҳам якун ясалди. Хоразм вилояти ИИБ ЖКБ ходимлари милиция подполковниги Баҳром Нурматов, милиция капитанлари Илҳом Яҳшибов, Отабек Муҳторов, Янгиариқ тумани ИИБ ЖКБ катта оператив вакили майори Баҳодир Эшжоновларининг бой тажрибалари ҳамда маҳоратлари бу сафар ҳам панд бермади.

Урганч шаҳрида истиқомат қилувчи Раимберди Отажоновнинг қонга бўялан қўлларига кишиан солиниди.

Тергов ҳаракатлари давомида у муқаддам судланган, жазони ўтаган бўлишига қарамай, уйда тарик сақлаб келгани маълум бўлди. У ана шу оғуни гиёвандларга пуллаш билан шуғулланган. Жумладан милиция назоратида турган Илҳом Қодиров, Валерий Лобачков (марҳум), Марина Басаргина, Жабборберган Матчоновлар ҳам муттасил равишда ундан тарик харид қилганлар.

Қотил қилмишига яраша жазоланди.

Лекин камина бу мақолани

ХОТИРА

ДҮСТ ЁДИ

Эртага ажайиб, дилкаш, билимдон саф дошимизнинг туғилган куни. Эртага 36 ёши тұларди, у агар тирик бўлганида. Бироқ... Афсус.

Ҳаёт эса ўз йўлида давом этаверар экан, жиноятлар содир этилаяпти, ўғрилар ушланаяпти, жазоланаларни қаллари тубида бир ўксик, бир армон қолган: агар тирик бўлганида... У нафақат ажайиб хизматдош, балки дилкаш инсон ҳам эди. Шу сабаб бўлса керак ҳали-ҳали сафдошлар чуқур хўрсиниша афсус билан эслади уни. Ўзи ҳам тишиб тинчимаган инсон эди. Олдин ўрта милиция мактабида ўқиди, сўнг олий мактабда. У ерни қизил диплом билан тамомлаган.

Ҳаёт шафқатсиз оқим, ҳамма нарсаи ко- мига ютиб, ҳаракатини давом эттириб кета- веради, вақт эса энг яхшиларни териб ола- веради. Ўша мудҳини воқеа юз берганига ҳам мана олтинчи йил кеталяпти. Раҳмонқул- нинг ўшандаги олти ойлик бўлган қизалоги боғчага қатномақда, ўғли эса кап-катта бўлиб қолган — иккичи синфда ўқияпти. Энди улар ҳаммасини билишади, тушунишади.

Ўзи аслида нима бўлган эди?

Ўшанда — 1986 йилнинг 9 август куни кечки пайт Гулистон шаҳар ИИБда ташвиши қўнғироқ бўлди: номаълум кимса ёшина қизалоқни зўрлаяпти. ЖҚБ бошлиги милиция капитани Раҳмонқул Аноров оператив гурух билан йўлга тушди. У бунга қадар ЖҚБнинг катта назоратчиси, БХСС бошлиги вазифаларида ишлаган, яқинда янада юқорироқ лавозимга кўтарилиши кутилаётган эди. Хуллас гурух воқеа жойига етиб келганида жиноятчи яшириниб ултурган эди. Қидирив бошланди.

У эртаси куни Тошкентга кетмоқчи бўлиб турган эди. Вазият бу режани пучга чи- қарди: тунги соат икки яримгача жиноятчи- ни қидириш билан машғул бўлди.

Эрталаб яна ҳеч нарса бўлмагандек соат саккизларда ишга келади. Ҳудди шу пайтда 1-депардан ташвиши хабар тушди: тезда етиб келинглар, кимнидир ўлдиришашапти...

Тўрт кишидан иборат гурух йўлга тушди. Уларнинг ичиди Раҳмонқул ҳам бор эди. Воқеа жойига етиб келинганди, атроф тин- чиб қолган, кейин маълум бўлишича, қотил ишини қилиб бўлган экан. Айтилган хона- дон иккичи қаватда бўлиб, зинадан биринчи бўллаб у чиқа бошлади. Шиддати ўткір эди унинг шу пайтда. Сўнгти поғоналарни босиб ўтаётган чорига ўнг томондаги эшик очилиб, қўлида қип-қизил қонга белантан пичноқ тутган бир йигит чиқди. Важоҳати даҳшатли эди унинг, лекин бизнинг капи- танимиз ҳам бўш келадиганлардан эмас эди. У даврларда милиционерларга қурол берил- масди ҳисоб. Унда ўқ отиш у ёқда турсин, кўтариб бирор жойга кирганингни кимдир кўриб қолса, катта шов-шув бўлиб, қатор чоралар кўрилар эди. Уртогимиз ҳам худди мана шунинг оқибатида қурбон бўлди.

Жиноятчига шердек отилиб. Раҳмонқул уни пичноқ тутган кўлининг билагидан ушлади. Лекин шилимларни қонга белантан би- лакдан унинг фармоқлари сирпаниб кетди. Узини ҳимоя қилган милиционер шу ерда турган ўтиргични олиб, қотилни бурчакка қисиб борди, лекин унинг пичноқ тутган кўллари бўш эди. Пичноқ тутган кўллари эркин ҳаракат қила оларди унинг.

Ҳаммаси оний бир вақтда юз берди: ор- қада келаётгандар юқорига чиқиб ултуриш- маган эди, бир қараңда масала ҳалдеи, ми- лиционер жиноятчини бурчакка қисиб қўйиб, уни ҳаракатланишига умуман имкон қол- дирмаган, қуролсизлантирилса... Бирдан қотил қўлидаги пичноқи зарб билан серпиди... Пичноқ Раҳмонқулнинг қорнидан кўкрагигача

тилиб юборганди. У ҳолсизланиб йиқилди. Қотил эса фурсатдан фойдаланиб ўзига ҳам пичноқ санчди.

Аслида бу машмаша ҳам оиласиб жан- жаллардан келиб чиқсан. Шаҳарнинг бир четида умргузаронлик қилиб юрган эр хотин келишмай қолишида. Йигит хотинининг уйида яшаетганди, жанжал кўпаявергач, бу хонадонни тарқ этди ва бошقا бир аёлга уйланишга қарор қиласди. Лекин.. у эр бўлламайди. Ўшанда у касалхонада даволанаётган эди. Нимадир таъсир қиласими, у ердан қочиб, тўғри собиқ хотинининг хона- донита келди ўша машъум куни эрталаб. «Сен мени иссиқ-совуқ қилиб ўйғансан», — деб аёлни пичноқлайди. Бахтга қарши қайно- таси ҳам шу ерда бўлиб, ўртага тушгач, уни ҳам чавақлаб ташлайди. Оператив гурух етиб келганида, йигит иккаласини ўлдириб чиқаётган эди.

Икки кун мобайнида шахсий таркиб ти- ним билгани йўқ. Кони биринчи гурух бўл- ган барча ходимларимиз Раҳмонқулжонни сақлаб қолиши учун қон топширилар. Ўша қунларда ҳаммаси бўлиб саккиз лите қон қўйишиди унга. Барibir фойдаси бўлмади. У ёруғ дунё билан видолашди.

Қотилга ҳам яшаш насиб қилмади, орадан кўп ўтмай касалхонада ўлди.

Ўлимидан сўнг милиция капитани Раҳ- монқул Аноров кўрсатган жасорати учун «Қизил Юлдуз» орден билан тақдирланди.

Ҳаёт эса давом этаверар экан. Мана ора- дан қанча вақт ўтиб кетди, лекин шахсий таркиб бу ажайиб, дилкаш сафдошни спра- унутмайди. Бундай инсонларни хотирлаш оғир.. Унинг оиласидан хабардор бўлиб турамиз. Ўнинг қалбларига тасалли бўлсин учун бо- лаларига байрамларда совға-салом элтамиз. Хотирасини абадийлаштириш учун яқинда Гулистон шаҳридаги кўчалардан бирига унинг иоми «Кўйилишига эришидик... Албатта, булар ҳаммаси ёрта сафимиздан кетган ўр- тогимиз олдидағи бурчларимиз, холос.

Агар тирик бўлганида, 36 ёшига тўлган бўларди эртага... Лекин у бизнинг қалбимиздан абадий 30 ёшлик, куч-гайратга тўла, нақирион йигит сифатида жой олган.

Тутилган куннинг муборак, Раҳмонқулжон! Худо шаҳидларни раҳмат қилсин!

Пардабой ЖУМАЕВ,
Гулистон шаҳар ИИБ бошлиги вазифа-
милиция подполковники.

ваффақиятлар тилаймиз. Бах-
тимизга ҳамиша омон бўл-
синлар.

Қизлари ЗЕБИ, ЗИЙНАТ,
Ўғилларни ЗАФАР, ЗАРИФ,
ЗАВКИЙ, рафиқаси ҲАДИ-
ЧА ЗАРИПОВА.

ТАҲРИРИЯТДАН:
Рўзномамизга самимий дил сўзлари битилган
табрик ҳатлари кўплаб келмоқда. Таҳририят шу
мазмундаги мактубларни нақд пулга ёки пул ўт-
казиш шарти билан чоп этиб боради.

шингизни сўраймиз.
Биз у кишига узоқ умр, си-
хат-саломатлик, келгуси иш-
ларидан каттадан-катта му-

нишни сўраймиз.
Биз у кишига узоқ умр, си-
хат-саломатлик, келгуси иш-
ларидан каттадан-катта му-

СИҲАИ ЖАҲОНДА

СЕШАНБА, 25. II.

■ УЗТВ I

8.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
8.25 Фильм концерт. 9.00 Бади-
йий фильм. 10.30 «Ёшлик».

18.00 Янгилклар. 18.10
Мультфильм. 18.20 «Истемол
бозори ҳақида ўйлар». 19.00
«Ўзбекистон» ахбороти. 19.20
«Тадбиркорлар». 19.55 «Тили-
миз муаммолари». 20.30 «Ўз-
бекистон» ахбороти. 20.55
«Истедод». 21.45 Кўзикон
Отажонов куйлади. 22.20 Бади-
йий фильм.

■ УЗТВ II

«ТОШКЕНТ»

СТУДИЯСИ КУРСАТАДИ

18.30 «Йўлингиз бехатар
бўлсин». 19.00 Классик оперет-
талар саҳифаларидан. 19.40
Кичик концерт. 20.00 «Пульс».
20.10 Спорт кинопанорамаси.
21.10 «Устахона». 21.50 «Ки-
нонинг». 23.35 «Пульс».

■ «ОРБИТА IV»

[Москва]

6.00 «Тонг». 8.35 Концерт.
9.20 Россиянинг Тургенев қадамжолари. 10.25 Телевизион
бадиий фильм. 11.30 Ҳужожат-
ли фильм.

12.00 Янгилклар. 12.20 Ҳуж-
жатли фильм. 12.50 С. Танеев,
2-симфония. 13.25 Ритмик гим-
настика. 13.55 «Оқа дарёси
яқинидаги ўй». 14.25 «Ён даф-
тар». 14.30 «Бу сизга керак-
ми?». 14.45 «Савдо растаси».

15.00 Янгилклар. 15.20 На-
фас олиш гимнастикаси. 15.35
«Кулаётган одам». Уч серияли
телевизион бадиий фильм.
1-серия. 16.50 «Болалар муси-
қий клуби». 17.30 «Чемпион-
лар билан биргаликда».

17.45 Ҳалқаро телемарафон.
18.00 Янгилклар. 18.20 «Тун-
ги альбом». 19.00 Мультфильм-
лар. 19.10 «Ҳужжат». 19.40

«Танобчилар даври». Уч се-
рияли телевизион бадиий
фильм премьerasи. 2-серия.
20.45 Ҳайрли тун, кичконтой-
лар! 21.00 Янгилклар. 21.20
«Кинопанорама». 22.35 «Му-
сиқий карвон сарой». 23.40
«беш плюс». 00.40 Тенис.
01.10 Майя Кристалинскайни
еслаб.

■ «ДУБЛЬ IV»

[Москва]

8.00 Хабарлар. 8.20 Фран-
цуз тили. 8.50 Ишдан бўш пайтингизда.
9.05 Немис тили. 9.35
«Тунда ким ўроқ ўради?». 10.05
«Тилла шпора». 11.05
Гарбий Сибир кинохроника
студиясининг фильmlари.
11.45 А. Н. Скрябин тугилган
куннинг 120 йиллигига бағи-
ланади. 12.15 «Бешинчи гил-
дирак».

16.25 Болалар соати. 17.25
«Менеджерлар мактаби». 18.00
Хабарлар. 18.20 «Ҳар куни
байрам». 18.35 Телеви-
зион ахборот тижорат кўрса-
туви. 18.50 «Узоқ Шарқ» теле-
курсатуви. 19.35 «Эконом». 19.50
Россиянинг парламент
хабарномаси. 20.05 «Ҳар куни
байрам». 20.15 «Менга сўз бе-
ринг». 20.30 «Футбол йиллар
оша». 22.00 Хабарлар. 22.20
«Экзотика». 23.20 «Асл ҳоли-
ча».

■ «Тошкентдан гапирамиз ва
курсатмиз» ҳафталигидан
олинди].

ҚУТЛАЙМИЗ

Мен Ҳадица Зарипова Бу-
хоро туманинда Ленин йў-
ли номли жамоа хўжали-
ги ҳудудидаги Туркон қиши-
логида истиқомат қиласман.

Турмуш ўтогоғим Жўра Зарипов 17 йилдан бўён Бухоро-
шаҳридаги ИИБда ишлайди. 25 февралда у кишининг
түғилган кунлари.

Биз сизлардан рўзнома ор-
қали табригимизни еткази-

шингизни сўраймиз.
Биз у кишига узоқ умр, си-
хат-саломатлик, келгуси иш-
ларидан каттадан-катта му-

нишни сўраймиз.
Биз у кишига узоқ умр, си-
хат-саломатлик, келгуси иш-
ларидан каттадан-катта му-

нишни сўраймиз.
Биз у кишига узоқ умр, си-
хат-саломатлик, келгуси иш-
ларидан каттадан-катта му-

нишни сўраймиз.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10.

Босмага бериш вақти 18.00. Босмага берилди 17.00. Буюртма — 6509.

Рўзнома оғсет усулида, А-3 қолипни боснаги.

Муҳаррир
Зокир ОТАЕВ.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700029, Тошкент, Лопатин кўчаси, 1.
Узбекистон Жумҳурятини «Шарқ» нашрёт-матбаачилик концерни
700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Телефонлар: муҳаррир — 54-37-91,
муҳаррир ўринбосари — 39-77-23,
59-26-56, 59-20-92, умумий бўлни — 59-21-21.

Обуна рақами — 64615. ■ 43920 мусхада чоп этилди.